

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 24.10.2005
KOM(2005)504 galutinis

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI IR EUROPOS PARLAMENTUI

Teminė jūrų aplinkos apsaugos ir išsaugojimo strategija

{SEK(2005)1290}

1. ĮVADAS

Jūrų aplinka – vertingas turtas. Vandenynai ir jūros sudaro 99 % visos gyvenamosios erdvės planetoje, 71 % žemės paviršiaus ir 90 % biosferos, o biologinės įvairovės gausa pralenkia žemės ir gėlo vandens ekosistemas. Jūrų ekosistemos turi esminės įtakos klimatui ir orui. Jūrų aplinka būtina gyvybei žemėje, taip pat ji daug prisideda prie ekonomikos klestėjimo, socialinės gerovės ir gyvenimo kokybės.

Tačiau jūrų aplinkai gresia rimtas pavojus. Biologinės įvairovės mažėjimo tempas, užterštumo pavojingomis medžiagomis lygis ir atsirandančios klimato kaitos pasekmės – tai keletas akivaizdžių apie pavojų išpėjančių ženklų. Neseniai išleistame JT Tūkstantmečio ekosistemos įvertinime sumažėję žuvų ištekliai ir žalingas dumblių žydėjimas, turintys neigiamos įtakos gyvybei jūroje, pateikiami kaip du ryškiausi spartėjančių, staigių ir potencialiai negrįžtamų ekosistemos pokyčių pavyzdžiai.

Atsižvelgiant į didėjančią susirūpinimą Europos vandenynų ir jūrų ekologine būkle, į ES Šeštąją aplinkosaugos veiksmų programą buvo įtrauktas išsipareigojimas parengti Teminę jūrų aplinkos apsaugos ir išsaugojimo strategiją (toliau – Strategija), kurios tikslas – „*skatinti tausų jūrų naudojimą ir išsaugoti jūrų ekosistemas*“. Nors Strategijoje daugiausia dėmesio skiriama regioninių jūrų, esančių prie ES šalių krantų, apsaugai, joje taip pat atsižvelgiama į tarptautinį aspektą pripažįstant poreikį mažinti ES poveikį jūroms kitose pasaulio dalyse, įskaitant atvirą jūrą.

Strategija turi būti parengta atsižvelgiant į platesnį naujai rengiamos ES jūrų politikos kontekstą. Kaip pabrėžiama Komisijos 2005–2009 m. strateginiuose tiksluose, tokios politikos poreikis kyla dėl Europos jūrų ekonominės, socialinės svarbos ir reikšmės aplinkai. Siektina vizija – dinamiška Europos jūrų ekonomika, suderinta su jūrų aplinkosaugos principais, pagrįstais kompetencija jūros mokslų srityje. 2006 m. pirmoje pusėje bus pristatyta žalioji knyga, kurioje bus apibrėžta šios politikos taikymo sritis ir pagrindinės kryptys. Strategija tiesiogiai prisidės rengiant būsimą ES jūrų politiką.

ES iniciatyvos jūrų reikalų srityje rodo didėjančią jūrų ekosistemų svarbos ir jautrumo pripažinimą. Pastaraisiais metais daugelis ES ir ES nepriklausančių šalių pradėjo įgyvendinti svarbias politikos iniciatyvas. Kiekvienai politikos iniciatyvai būdingas požiūris, kad aukštas jūrų aplinkos apsaugos lygis yra *condition sine qua non* siekiant išnaudoti ekonominį vandenynų ir jūrų potencialą.

2. BLOGĖJANTI EUROPOS JŪRŲ APLINKOS BŪKLĖ

Europos jūrų aplinkai kyla vis daugiau rimtų pavojų. Komisija šiuos pavojus apibūdino 2002 m. komunikate¹. Per pastaruosius tris metus vis daugėja įrodymų apie blogėjančią jūrų ir vandenynų būklę. Europos jūrų biologinė įvairovė mažėja ir vis labiau kinta. Jūrų buveinės naikinamos, trikdomos ir bloginama jų būklė.

Pagrindinės nustatytos grėsmės jūrų aplinkai yra klimato kaitos poveikis, tarša (įskaitant taršą pavojingomis medžiagomis, taip pat taršą iš sausumoje esančių šaltinių, šiukšles,

¹ KOM(2002) 539.

mikrobiologinę taršą, avarijų metu išsiliejusią naftą, taršą dėl laivybos veiklos, naftos ir dujų paieškos jūroje, taršą dėl laivų išmontavimo ir akustinę taršą), komercinės žvejybos poveikis, nevietinės (egzotiškos) rūšys, paprastai patenkančios iš laivų išpilant balastinį vandenį, praturtinimas maistinėmis medžiagomis (eutrofikacija) ir dėl to padidėjęs dumblių žydėjimas, neteisėtas radionuklidų išmetimas (norėdami daugiau informacijos apie grėsmes ir pavojus, žr. prie Strategijos pridėtą poveikio vertinimą).

Šiuo metu pastebimas jūrų aplinkos būklės blogėjimas ir susijęs jos ekologinio kapitalo nykimas trukdo pasinaudoti Europos vandenynų ir jūrų teikiamomis galimybėmis gerovės kūrimo ir užimtumo srityje. Jei šios problemos nebus sprendžiamos, sumažės ES jūrų grupės galimybės svariai prisidėti įgyvendinant Lisabonos darbotvarkę.

Ypač būtų pakenkta ekonominei veiklai, kuri tiesiogiai priklauso nuo jūrų aplinkos kokybės. Smarkiai nukentėtų pagrindinis turizmo sektorius. Apskaičiuota, kad žuvininkystėje prarastos pajamos dėl vien tik menkės išteklų pereikvojimo Šiaurės jūroje ir Baltijos jūroje 2002 m. pasiekė 400 milijonų eurų². Remiantis kitais vertinimais, prognozuojama, kad Britanijos žuvininkystės sektoriaus apyvarta gali sumažėti iki 30 %, jei ištekliai bus blogai tvarkomi, o pramonė nesugebės modernizuotis, kad būtų konkurencinga³.

3. NETINKAMA JŪRŲ VALDYMO INSTITUCINĖ SISTEMA

Pagerinti Europos jūrų aplinkos apsaugą trukdo tam tikri instituciniai barjerai:

- ES ir nacionaliniu lygmeniu taikomos priemonės, kurios tam tikru mastu padeda apsaugoti jūrų aplinką, tačiau dauguma iš šių priemonių taikomos atskiruose sektoriuose ir nėra specialiai skirtos jūrų aplinkos apsaugai.
- Daugelis Europos regioninių jūrų yra tarptautinių konvencijų objektas, ir dauguma šių konvencijų labai prisideda apsaugant jūrų aplinką. Tačiau šių konvencijų įstatyminė galia nepakankama, ir tai sumažina jų veiksmingumą siekiant sutartų tikslų.
- Pasauliniu mastu trūksta suderinamumo tarp daugelio galiojančių strategijų, konvencijų ir susitarimų. Su dideliais sunkumais susiduriama įgyvendinant daugumą tarptautinių susitarimų dėl jūrų aplinkos ir užtikrinant jų vykdymą. Tai sukelia problemų tam tikros veiklos jūroje, pvz. laivybos, visuotiniam pobūdžiui.

Strategijos parengimas reikšmingai prisidėjo stiprinant jūrų aplinkos apsaugos pastangų koordinavimą, ypač tarp šalių, pasirašiusių konvencijas dėl regioninių jūrų. Įsipareigojimus prisidėti prie Strategijos įgyvendinimo prisiėmė Helsinkio konvencijos Baltijos jūros aplinkos apsaugos komisija, Oslo ir Paryžiaus konvencijos dėl Šiaurės Rytų Atlanto jūrinės aplinkos apsaugos ministrų susitikime Bremene 2003 m. birželio mėn. ir Barselonos konvencija dėl Viduržemio jūros apsaugos ministrų susitikime Katanijoje 2003 m. lapkričio mėn.

Kad galima būtų pasinaudoti pažanga, pasiekta pasitelkus esamas institucijas, politikos kryptis ir konvencijas, ir imtis veiksmų siekiant tolesnės pažangos, reikia suformuluoti aiškią visaapimančią jūrų aplinkos ir susijusių politikos sričių viziją. Griežta ES jūrų apsaugos

² WWF, 2002 m.

³ JK Vyriausybės kanceliarija, 2004 m.

politika papildys ir sujungs į visumą esamų institucinių susitarimų įvairovę, suteikdama teisiškai įgyvendinamą pagrindą, kuriuo remdamosi dirbs valstybės narės, padedamos ES institucijų. Institucijų veikla, ypač regioninių konvencijų srityje, jų ilgalaikė mokslinė ir techninė kompetencija ir sugebėjimas būti tiltu bendradarbiaujant su ES nepriklausančiomis valstybėmis padaro jas neįkainojamais partneriais įgyvendinant ES Strategiją. Kalbant apie tarptautiniu (pasauliniu) lygiu pasirašytus institucinius ir teisinius susitarimus (pvz., Tarptautinė jūrų organizacija (IMO), Jungtinių tautų Jūrų teisės konvencija (UNCLOS), ES politika bus rengiama atsižvelgiant į jūrų politikos žaliąją knygą.

4. NEPAKANKAMAS ŽINIŲ PAGRINDAS

Geros politikos pagrindas – kokybiška informacija. Šiuo metu egzistuojančios stebėsenos ir vertinimo programos nėra nei integruotos, nei išsamios. Jų pateikiama informacija parodo, kad egzistuoja daugybė informacijos spragų tokiose srityse, kaip Europos jūrų aplinkos būklė, esamų priemonių efektyvumas ir įvairios žmogaus veiklos keliamos grėsmės ir pavojai.

Visais valdymo lygiais reikalingas naujas jūrų aplinkos stebėsenos, vertinimo ir mokslinės informacijos panaudojimo metodas, kuris padėtų nustatyti ir užpildyti informacijos spragas, sumažinti besidubliuojančių duomenų rinkimą ir tyrimus, taip pat skatintų suderinti, plačiau skleisti ir naudoti jūrų mokslus ir duomenis. Tai turėtų smarkiai padidinti sektorių ir institucijų veiklos efektyvumą.

Šis naujas jūrų aplinkos vertinimo ir stebėsenos metodas bus paremtas esamomis programomis, įskaitant BŽP reglamentą dėl duomenų rinkimo, ir parengtas taip, kad būtų užtikrintas visiškas suderinamumas su aktualiomis naujomis Komisijos iniciatyvomis (INSPIRE ir GMES).

5. IŠŠŪKIAI IR SPRENDIMAI

Kad būtų pasiektas pageidaujamas jūrų aplinkos apsaugos ir išsaugojimo lygis, nepakanka sutelkti visas esamas priemones ir pastangas į visumą.

Siekiant išvengti tolesnio biologinės įvairovės mažėjimo ir jūrų aplinkos būklės blogėjimo, taip pat skatinti jūrų biologinės įvairovės atkūrimą, reikalinga integruota apsaugos ir atkūrimo politika, kurioje būtų atsižvelgta į visus pavojus ir būtų pateikti aiškūs veiklos tikslai ir kryptys.

5.1. Bendras Strategijos tikslas

Strategijos tikslas – apsaugoti ir atkurti Europos vandenynus ir jūras ir užtikrinti, kad žmogaus veikla būtų vykdoma tausojant aplinką, kad dabartinė ir ateities kartos galėtų džiaugtis saugiu, švarių, geros ekologinės būklės ir produktyvių vandenynų ir jūrų biologine įvairove ir dinamiskumu bei pasinaudoti jų teikiamais privalumais.

5.2. Pagrindiniai Strategijos kūrimo elementai

Jei ES pavyks įgyvendinti šį ambicingą tikslą, bus reikalingas naujas požiūris ir principai, kurie padėtų sukurti ir įgyvendinti būsimą ES strategiją:

- **Dvigubas ES ir (arba) regioninis metodas**, kuriuo ES lygmeniu nustatomi valstybių narių ir trečiųjų šalių, besiribojančių su ES vandenynais ir jūromis, bendradarbiavimo principai ir bendri metodai, tačiau atsakomybė už priemonių

planavimą ir vykdymą paliekama regionams, kad galima būtų atsižvelgti į skirtingas jūrų regionų, kuriems reikia specialiai pritaikytų sprendimų, sąlygas, problemas ir poreikius.

- **Žiniomis pagrįstas metodas**, kad politika būtų formuojama turint visą reikalingą informaciją.
- **Ekosistema pagrįstas metodas**, kuriuo vadovaujantis žmogaus veikla, turinti įtakos jūrų aplinkai, būtų valdoma integruotai, tinkamai skatinant vandenynų ir jūrų išsaugojimą ir tausų naudojimą.
- **Bendradarbiavimu pagrįstas metodas**, kuriuo remiantis būtų skatinamas visų suinteresuotų šalių dalyvavimas ir bendradarbiavimas su esamų regioninių jūrų konvencijų šalimis.

5.3. Naujos politikos priemonės poreikis

Norėdama apsaugoti ir išsaugoti jūrų aplinką, ES turi imtis efektyvesnių veiksmų ir surasti tinkamas priemones tikslams pasiekti. Intensyvesnis bendradarbiavimas turėtų padėti užtikrinti:

- aukštą Europos vandenynų ir jūrų apsaugos lygį;
- geresnę žinių bazę siekiant informuoto politikos formavimo;
- integruotą ir ekonomišką veiklą siekiant sumažinti pavojus;
- veiksmingą stebėseną ir vertinimą, kad tikslai būtų pasiekti, o veikla būtų rezultatyvi.

Buvo apsvarstyta keletas galimybių (daugiau informacijos pateikiama pridedamame poveikio vertinime). Pirmą galimybę būtų apsiriboti su jūrų aplinka susijusių esamų teisės aktų ir politikos sugriežtinimu. Atlikus išsamų vertinimą, ši galimybė buvo atmesta, nes tokių veiksmų nepakaktų, kad būtų užtikrintas aukštas jūrų aplinkos apsaugos lygis, kaip to reikalaujama Sutartyje: sektorių politikoje jūrų ekosistemos komponentai svarstomi atskirai, o ne visi kartu, ir jų tikslai dažnai yra skirtingi, kartais netgi priešingi.

Kita galimybė būtų skatinti bendradarbiavimą, valstybėms narėms ir regioninių jūrų konvencijų šalims savanoriškai prisiimant įsipareigojimus. Tačiau tikslas sukurti intensyvesnio bendradarbiavimo pagrindą nebūtų pasiektas, jei savanoriškų susitarimų pagrindu valstybėms narėms būtų leidžiama vienašališkai sumažinti apsaugos lygį, jei jų nuomone tai būtina, neprisidėti kuriant išsamesnę žinių bazę arba atsisakyti imtis ekonomiškumą skatinančių priemonių ir taip perkelti našą kitoms šalims. Todėl šiai galimybei taip pat nebuvo pritarta.

Remdamasi pirmiau minėta informacija, Komisija mano, kad norint įgyvendinti Strategijos tikslus, reikalingas teisiškai privalomas įsipareigojimas. Priemonę bus galima pasirinkti laisvai, laikantis subsidarumo principo. Komisija siūlo direktyvą dėl jūrų strategijos; jos taikymo sritis plati, tačiau įgyvendinimo veiksmų pasirinkimas nėra pernelyg griežtai reglamentuotas. Griežta norminamoji priemonė būtų klaidingas pasirinkimas, nes nebūtų galima atsižvelgti į regioninius aspektus.

5.4. Direktyvos dėl jūrų strategijos bruožai

Siektinas tikslas – iki 2021 m. užtikrinti gerą Europos jūrų aplinkos ekologinę būklę. Ši data sutampa su upės baseino valdymo planų pagal ES Vandens pagrindų direktyvą (VPD) pirmosios ataskaitos data, o tai leis suderinti tolesnį abiejų direktyvų įgyvendinimą.

Direktyvoje bus apibrėžti tik bendrieji tikslai ir principai ES lygiu. Šia direktyva, atsižvelgiant į hidrologines, okeanografines ir biogeografines savybes, bus nustatyti Europos jūrų regionai ir galimi subregionai, atsakingi už įgyvendinimo valdymą. ES lygiu nebus nustatytos jokios konkrečios valdymo priemonės.

Glaudžiai bendradarbiaudamos viena su kita, valstybės narės turės parengti jų suverenitetui ar jurisdikcijai priklausančių jūrų vandenų kiekviename jūrų regione ar subregione strategijas, įskaitant grėsmių ir pavojų jūrų aplinkai įvertinimą, taip pat regioninius aplinkosaugos tikslus ir pažangai įvertinti skirtus rodiklius bei stebėsenos priemones. Šiuo pagrindu valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su kitomis valstybėmis narėmis ir susijusiomis trečiosiomis šalimis, turės parengti ir įgyvendinti priemonių, skirtų gerai aplinkos būklei užtikrinti, programas. Šiuo tikslu jos bus skatinamos dirbti su regioninių jūrų konvencijų šalimis.

Tuo atveju, jei valstybių narių nustatytos problemos priklauso Bendrijos kompetencijai, valstybės narės turės pranešti apie jas Komisijai. Komisija gali nurodyti, kaip problema sprendžiama ES politikos srityse arba, kai tinka, nurodyti planuojamus pakeitimus ar priemones, kurių reikia imtis pagal šių politikos sričių valdymo ir nuolatinio politikos formavimo procesą, pvz., bendrosios žuvininkystės politikos (BŽP) arba bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP). Kai problemos susijusios su veikla, vykdoma pagal pasaulinius susitarimus ir konvencijas, pavyzdžiui, UNCLOS arba IMO, šiais klausimais gali būti parengta koordinuota ES pozicija.

Kad galima būtų atsižvelgti į specifines aplinkybes tam tikruose jūrų regionuose, direktyvoje numatytos specifinės situacijos ir sritys, kai valstybė narė negali pasiekti nustatyto ambicingo aplinkosaugos tikslų lygio.

Direktyvos įgyvendinimas – nuolatinis procesas, o įgyvendinimo valdymas bus nuolat pritaikomas remiantis reguliarių peržiūrų rezultatais ir atsižvelgiant į ataskaitų duomenis, surinktus pasinaudojant stebėsenos programomis, pažangą ir pritaikytų priemonių poveikį.

6. DERINIMAS SU KITOMS POLITIKOS SRITIMIS

6.1. Būsima ES jūrų politika

2005 m. kovo mėn. komunikate dėl būsimos ES jūrų politikos pabrėžiama, kad tarptautiniu mastu vis labiau pripažįstama, kad vandenynų ir jūrų klausimai yra tarpusavyje susiję ir reikalingas išsamus požiūris siekiant efektyviai valdyti konkurencingus jūrų panaudojimo būdus ir skatinti jų augimo potencialą nedarant žalos jūrų ekosistemoms.

Siekiant geresnio aplinkosaugos klausimų koordinavimo, Strategija sudarys būsimos jūrų politikos aplinkosaugos pagrindą. Joje bus numatytas veiksmų planas, skirtas apsaugoti jūrų ekosistemas, nuo kurių priklauso ilgalaikė gerovė, produktyvumas ir užimtumo galimybės, taip pat jūrų ir vandenynų kuriama žmogaus gerovė plačiaja prasme.

Vienas iš pagrindinių klausimų, nagrinėjamų būsimoje jūrų politikoje, bus bendra valdymo sistema, kurią pasitelkus galima reglamentuoti vandenynų bei jūrų naudotojus ir naudojimo būdus. Šis klausimas bus nagrinėjamas jūrų politikos žaliajoje knygoje. Pirmasis etapas – jūrų strategijoje numatytos valdymo priemonės. Svarstant tolesnes valdymo sistemos kūrimo galimybes jūrų politikos kontekste, taip pat reikia atsižvelgti į didelius teisinio ir politinio pobūdžio skirtumus kiekvienoje iš Europos regioninių jūrų, pradedant Baltijos jūra, su kuria ribojasi septynios ES valstybės narės ir Rusijos Federacija, ir baigiant Viduržemio jūra, kur išskirtinės ekonominės zonos nėra nustatytos, ir ES turi dirbti kartu su keliomis trečiosiomis šalimis.

6.2. Kitos ES politikos sritys

6.2.1. Derinimas su kitomis aplinkosaugos priemonėmis ir iniciatyvomis

Nors ES lygiu įgyvendinta nemažai priemonių ir iniciatyvų, kurios tam tikru mastu padeda apsaugoti jūrų aplinką, šios priemonės nėra specialiai skirtos jūrų aplinkos apsaugai.

- Svarbus Vandens pagrindų direktyvos (VPD) įnašas: jos įgyvendinimas sudaro sąlygas pagerinti vidaus jūrų baseinų aplinkos apsaugą, nes pagerėja gėlo vandens kokybė. Siekdami didesnio suderinamumo, Komisija ir valstybių narių vandentvarkos atstovai, pagal bendrąją įgyvendinimo strategiją prižiūrintys VPD įgyvendinimo procesą, toliau tęs reguliarias diskusijas dėl Strategijos ir jos suderinimo su VPD, remdamiesi praktine patirtimi.
- Kitų atitinkamų ES vandens teisės aktų – direktyvos dėl miesto nuotėkų valymo ir nitrātų direktyvos – įgyvendinimas taip pat išlieka prioritetu, nes leis sumažinti jūrų eutrofikaciją.
- Nuolatinės pastangos kovoti su klimato kaita taip pat padeda siekti Strategijos tikslų. Šiame kontekste atsižvelgiant į aplinkosaugos bei konkurencingumo aspektus subalansuotu būdu reikėtų įvertinti, kaip jūros vėjo energijos naudojimas padeda sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių išmetamų dujų kiekį.
- Šia Strategija nėra panaikinami ar apeinami įsipareigojimai jūrų aplinkos srityje pagal Paukščių direktyvą ir Buveinių direktyvą. Tačiau šia Strategija bus skatinama ilgalaikė parama šių buveinių ir rūšių apsaugai ir atkūrimui, ypač gerinant bendrą jūrų aplinkos ekologinę būklę.
- Atsižvelgiant į tai, kad pakrantės zonos ir jūrų aplinka yra neatskiriama susijusios, Strategijos įgyvendinimas padės įgyvendinti nacionalines strategijas, numatytas rekomendacijoje dėl integruoto pakrantės zonų tvarkymo, ir bendras erdvių planavimo iniciatyvas.
- Bus užtikrinama šios Strategijos ir kitų teminių strategijų, parengtų pagal Šeštąją aplinkosaugos veiksmų programą (oro, dirvožemio, pesticidų, perdirbimo, išteklių ir miesto aplinkos), įgyvendinimo sinergija. Laivų išmetamų teršalų problema sprendžiama pasitelkus oro strategiją ir ypač neseniai priimtą direktyvą dėl sieros jūriniame kure.
- Pagal Aplinkos ir sveikatos strategiją atliekamas jūrų biotos taršos stebėjimas taip pat prisidės įgyvendinant Strategiją.

6.2.2. Nuolatinės integracijos pastangos

- Žuvininkystės sektoriaus parama bus teikiama pasitelkus reformuotą BŽP ir joje numatytas aplinkos būklės gerinimo priemonės, kurios turėtų būti naudingos žvejojamų žuvų išteklių ir netikslinių rūšių bei ekosistemų biologinei įvairovei. Bus kuriamos sąsajos su naujai įsteigtomis regioninėmis patariamosiomis tarybomis. Atsižvelgiant į prioritetinius veiksmus, būtinus Strategijai įgyvendinti regioniniu lygmeniu, gali prireikti naujų žuvininkystės valdymo priemonių, kurias reikėtų svarstyti BŽP kontekste.
- Svarbiausias vaidmuo teks pastaraisiais metais ES lygiu parengtiems saugios laivybos teisės aktų paketams. Pagal Strategiją regioniniu lygiu atlikti vertinimai gali parodyti, kad siekiant dar labiau sumažinti laivybos poveikį aplinkai reikia papildomų pastangų ir iniciatyvų, tokių kaip alternatyvūs žalios naftos ir naftos produktų vežimo būdai, pavyzdžiui, vamzdynais arba geležinkeliu.
- Žmogaus veikla sausumoje turi didžiulį poveikį jūrų aplinkos kokybei, todėl labai svarbu integruoti jūrų aplinkos apsaugos klausimus į pagrindines politikos sritis, pavyzdžiui, žemės ūkį, energetiką, pramonę, turizmą, pakrantės zonų ir regioninę plėtrą. Ypatingą dėmesį reikės skirti jūrų strategijos ir ES pakraščio pakrančių regionų sąsajoms.
- Svarbus vaidmuo teks ES 7-ajai mokslinių tyrimų pagrindų programai, kuria bus skatinama taikomųjų mokslinių tyrimų veikla jūrų ekosistemų srityje ir skatinamas jų dinamiškumas, taip pat tausūs jūrų išteklių naudojimas.
- Reikėtų aktyviai tęsti veiklą, skirtą užtikrinti, kad pramonės ir civilinės atliekos, kurios turi įtakos jūrų aplinkai, būtų tinkamai tvarkomos laikantis Bendrijos taisyklių. Komisija pabrėžia, kad yra svarbu priimti jos naują pasiūlymą dėl branduolinių atliekų tvarkymo.

6.2.3. Tarptautinis matmuo

Strategijos įgyvendinimas sudarys ES galimybes įvykdyti įsipareigojimus pagal atitinkamus tarptautinius susitarimus ir padės geriau kartu su kitais subjektais siekti pasauliniu mastu sutartų tikslų ir uždavinių. Taip pat valstybės narės raginamos ratifikuoti ir įgyvendinti tarptautines konvencijas, kurių tikslas – apsaugoti jūrų aplinką (pvz., Tarptautinę konvenciją dėl laivuose naudojamų balastinių vandenų ir nuosėdų tvarkymo ir kontrolės ir Tarptautinę konvenciją dėl laivuose naudojamų žalingų apsaugos nuo užsiteršimo sistemų kontrolės). Kadangi jūrų aplinka iš esmės yra tarpvalstybinė, ir toliau reikia teikti pirmenybę nuolatinėms ES pastangoms tobulinti jūrų aplinkos apsaugą pasauliniu lygiu, ypač jautrioje giliųjų vandenų išteklių naudojimo ir išsaugojimo srityje.

ES ir toliau vadovaus atitinkamų sprendimų pagal JT Biologinės įvairovės konvenciją įgyvendinimui, siekiant sustabdyti biologinės įvairovės praradimą pasaulyje. Šia Strategija bus sustiprintos ES pastangos siekti su jūrų aplinka susijusių Biologinės įvairovės konvencijos tikslų. Komisija intensyviai sieks, kad žvejybos susitarimai su besivystančiomis šalimis, sudaryti pagal Biologinės įvairovės konvenciją, būtų ilgalaikiai.

ES bendradarbiavimo vystymosi labai politika ir toliau išlieka pagrindine priemone, skirta remti besivystančių šalių pastangas apsaugoti, išsaugoti ir tausiai naudoti jūrų išteklius, taip pat pastangas laivų išmontavimo srityje.

6.3. Bendradarbiavimas su ES nepriklausančiais dalyviais

6.3.1. Bendradarbiavimas su regioninių jūrų konvencijų šalimis

Siekiant paskatinti būtiną koordinavimą, reikėtų pasinaudoti regioninių jūrų konvencijomis, kurios sukuria forumą Bendrijai, ES valstybėms narėms ir trečiosioms šalims dirbti kartu ir pasinaudoti sukaupta patirtimi jūrų aplinkos apsaugos srityje. Strategija sudarys galimybes stiprinti bendradarbiavimą su šių konvencijų šalimis, taip pat toliau skatins pasikeitimą informacija ir patirtimi. Tokiu būdu bus sukurtas puikus bendradarbiavimo pagrindas ir pasiektas didesnis efektyvumas, kadangi nebus kuriama jokia *ad hoc* struktūra.

6.3.2. Bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis

Šia Strategija siekiama sustiprinti bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis, kurios ribojasi su tais pačiais vandenynais ir jūromis, kaip ir ES. Ypač svarbios dvišalės ES ir trečiųjų šalių bendradarbiavimo priemonės, įskaitant partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimus, kuriuos ES yra sudariusi su daugeliu kaimyninių šalių, ir pagal Europos kaimynystės politiką parengtus veiksmų planus. ES ir Rusijos dialogas energetikos srityje taip pat padės užtikrinti jūrų aplinkos apsaugą, nes naftos vežimas sausumos transportu taps intensyvesnis ir pagerės naftos vežimo jūrų transportu saugumas.

Bendradarbiavimui su trečiosiomis šalimis remti turėtų būti teikiama tinkama finansinė parama, pasinaudojant esamais ir būsimais mechanizmais, ypač Europos kaimynystės politikos priemone ir kitomis atitinkamomis finansavimo priemonėmis.

7. IŠVADOS

Jūrų aplinkai gresia pavojus. Šioje situacijoje ES turi imtis konkrečių veiksmų, nes pagrindinių išteklių apsauga – būtina sąlyga, kad galima būtų kurti ilgalaikę gerovę ir didinti užimtumą, pasinaudojant Europos vandenynais ir jūromis, taip pat pagerinti gyvenimo kokybę. Veiksminga jūrų aplinkos apsauga gali reikšmingai prisidėti įgyvendinant ES siekį atgaivinti ir pagyvinti savo ekonomiką.

Ši Strategija bus peržiūreta 2010 metais; tai bus įtraukta į galutinį Šeštosios aplinkosaugos veiksmų programos įvertinimą.